

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА ТА ПРОГРАМУВАННЯ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 051 «Економіка»

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Кваліфікація: Бакалавр з економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради _____ д.т.н., проф. Володимир КЮРЧЕВ
(протокол № 8 від 24.05.2021 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01.07.2021 р.

Ректор _____ д.т.н., проф. Володимир КЮРЧЕВ
(наказ № 109-ОД від 03.06.2021 р.)

Мелітополь, 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми

д.е.н., доцент Денис ЄРЕМЕНКО
«04» серпня 2021р.

Декан факультету економіки та бізнесу

д.е.н., доцент Ганна ОРТИНА
«04» серпня 2021р.

Проректор з науково-педагогічної роботи

к.т.н., доцент Олександр ЛОМЕЙКО
«01» серпня 2021

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму модернізовано у 2019-2020 навчальному році відповідно до Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка», Наказ від 13.11.2018р., № 1244

Розробники освітньо-професійної програми:

Єременко Денис Володимирович - гарант освітньої програми, керівник проектної групи, кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Малкіна Віра Михайлівна – доктор технічних наук, професор кафедри прикладної математики та комп'ютерної техніки Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Трусова Наталя Вікторівна - доктор економічних наук, професор кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Колокольчікова Ірина Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Захарченко Олена Григорівна - кандидат економічних наук, старший викладач кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Трибун Любов – директор Комп'ютерної Академії ШАГ;

Івчик П.С. - здобувач вищої освіти 2 курсу ОС «Бакалавр», спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Економічна кібернетика та програмування»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Захарчук Юрій Вікторович - начальник управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області;

Сасенко Олександр Вікторович - начальник відділу інформаційних технологій та захисту інформації управління стратегічного розвитку міста Мелітополь.

Трачев В'ячеслав В'ячеславович – стейкхолдер, фахівець з програмування та WEB дизайну.

Бандура Микола Пилипович – керівник ТОВ «Агросервіс», м. Мелітополь Запорізької області, заступник голови Координаційної ради з питань розвитку бізнесу в м. Мелітополі;

Рабчук Ольга Георгіївна – економіст комунального підприємства «Чистота» Мелітопольського міської ради Запорізької області;

Шиян Дмитро Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Мазуренко Олена Василівна - доктор економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу організації наукових досліджень та інноваційного розвитку ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН;

Розглянуто на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
Протокол № 10 від 02.04.2021р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу
Протокол № 11 від 24. 05. 2021 р.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика та програмування» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень, бакалавр з економіки
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика та програмування» зі спеціальності 051 «Економіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	відсутня
Цикл / рівень	QF for ENEA – перший цикл, EQF for LLL – 6 рівень; НРК України – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти або освіти на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, у тому числі за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2021 – 30.06.2025
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/teaching/educational-programs/#to-main
2. Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованих фахівців у сфері економічної кібернетики та програмування які володіють сучасним економічним мисленням, фундаментальними знаннями та практичними навичками необхідними для розв'язання завдань в господарській практиці, розвивають за допомогою сучасних інформаційних комунікативних технологій, інформаційних систем та програмних продуктів здібності до оцінки економічних явищ и процесів, будуть затребуваними на ринку праці та здатними до безперервного навчання.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань)	05 – Соціальні та поведінкові науки
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна в галузі 05 «Соціальні і поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка».

	Освітньо-професійна базується на сучасних наукових дослідженнях в галузі економічної кібернетики, враховує специфіку впровадження інформаційних систем і технологій та економіко-математичного моделювання в управлінні підприємствами. Ключові слова: економіко-математичне моделювання, інформаційні технології, інформаційні системи.
Особливості програми	Програма передбачає поглиблене вивчення комп'ютерних інформаційних систем, інформаційних комунікативних технологій та програмних продуктів для модулювання, прогнозування та регулювання економічних явищ та процесів в господарській діяльності економічних суб'єктів
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Працевлаштування в організаціях та на підприємствах будь-якої форми власності, у навчальних закладах та науково-дослідних установах; в органах державного та муніципального управління, різноманітних службах апарату управління; у структурах, в яких випускники є підприємцями, що створюють та розвивають власну справу; в комерційних структурах, що виходять на зовнішній ринок, у недержавних організаціях та установах; в економічних відділах фінансово-кредитних установ; у науково-виробничо-технічних комплексах.</p> <p>Випускники можуть працювати на посадах: економіст (2441.2), економіст-кібернетик (2441.2), економіст з планування (2441.2), економіст з фінансової роботи (2441.2), економіст з аналізу даних (2441.2), економічний радник (2441.2), економіст-статистик (2122.2), експерт із економічної кібернетики та програмування (2419.2), консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування) (2419.3), консультант з економічних питань (2441.2), консультант з ефективності підприємництва (2419.2), консультант з питань data science та data mining (2419.2), молодший науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник-консультант (економіка) (2441.1), помічник</p>

	керівника підприємства (установи, організації) (3436.1), помічник керівника малого підприємства без апарату управління (3436.3), радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) (2419.3), фахівець з ефективності підприємництва (2419.2), фахівець-аналітик з дослідження товарного ринку (2419.2), фахівець з фінансово-економічної безпеки (3411); асистент економіста-статистика (3434), референт (3436.1); помічник керівника іншого основного підрозділу (3436.2); лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) (3491); інспектор з експорту (3449); викладач професійного навчально-виховного закладу (2320); викладач професійно-технічного навчального закладу (2320); фахівець з розширення ринку збуту (2419.2); оглядач з економічних питань (2441.2)
Продовження освіти	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<ul style="list-style-type: none"> • студоцентроване навчання на основі компетентнісного підходу з використанням платформи Moodle; • комбінація лекцій, семінарських та практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, що розвивають аналітичні здібності та навички працювати в колективі, навчальні та виробничі практики; • самостійне навчання; • можливість дуальної освіти.
Оцінювання	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з кожної дисципліни здійснюється на основі проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний та семестровий контроль знань відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів в ТДАТУ» . Оцінювання самостійної роботи студента відбувається шляхом перевірки умінь та навичок самостійного виконання завдань, що були видані викладачем. Поточний контроль проводиться у формі тестів, контрольних робіт, розв'язання практичних завдань, виконання

	<p>індивідуальних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену або диференційованого заліку. Екзамен проводиться в усній формі на основі розробленого пакету екзаменаційних білетів. Після завершення семестрового контролю з дисципліни оцінка здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни за 100-бальною шкалою (так же й оцінки за виконання інших видів навчальної роботи) переводиться у національні оцінки («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно») та оцінки ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»). Звіт з виробничої практики прилюдно захищається здобувачем (з диференційованою оцінкою). Складання атестаційного екзамену.</p>
--	--

6 – Програмні компетентності

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері економічної кібернетики та програмування, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і</p>

**Спеціальні (фахові)
компетентності,
визначені стандартом
вищої освіти
спеціальності**

комунікаційних технологій ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії
ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
ФК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях
ФК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами
ФК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки
ФК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати
ФК5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави
ФК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач
ФК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів
ФК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоу відносин
ФК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси
ФК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів

	<p>ФК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію</p> <p>ФК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення</p>
	<p>ФК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності</p>
	<p>ФК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків</p>
<p align="center">Спеціальні (фахові) компетентності, визначені закладом вищої освіти</p>	<p>ФК 15. Здатність створювати та оцінювати моделі економічних процесів як аналітично так і з використанням універсальних програмних засобів і аналітичних платформ, що застосовуються для аналізу даних.</p>
	<p>ФК 16. Здатність системно аналізувати на основі створених моделей економічні об'єкти та процеси, інтерпретувати отримані результати і на підставі зроблених висновків виробляти обґрунтовані управлінські рішення на всіх рівнях господарської ієрархії управління, усвідомлювати їх наслідки.</p>
	<p>ФК17. Здатність до постановки задач кількісного аналізу та математичного моделювання процесів ринкової економіки</p>
	<p>ФК18. Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку економічних суб'єктів.</p>
	<p>ФК19. Здатність здійснювати побудову моделей складних задач прийняття рішень.</p>
<p>7- Програмні результати навчання</p>	
<p>Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності</p>	<p>РН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу</p>
	<p>РН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові</p>

	цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
	РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
	РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем
	РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)
	РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
	РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
	РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
	РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
	РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності
	РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
	РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
	РН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні

	показники.
	РН14. Визначати і планувати можливості особистого професійного розвитку.
	РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
	РН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
	РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
	РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
	РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів
	РН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземними мовами
	РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
	РН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах
	РН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
	РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.
Програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти	РН25. Створювати та оцінювати моделі економічних процесів як аналітично так і з використанням універсальних програмних засобів і аналітичних платформ, що застосовуються для аналізу даних.
	РН26. Вміти системно аналізувати на основі створених моделей економічні об'єкти та процеси, інтерпретувати отримані результати і

	на підставі зроблених висновків виробляти обґрунтовані управлінські рішення на всіх рівнях господарської ієрархії управління, усвідомлювати їх наслідки.
	РН27. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств.
	РН28. Здійснювати побудову моделей складних задач прийняття рішень.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні корпуси ТДАТУ, навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, точки бездротового доступу до мережі Internet, наукова бібліотека ТДАТУ, гуртожитки, соціально-побутова інфраструктура
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/ ; електронні навчальні курси дисциплін на освітньому порталі Moodle http://op.tsatu.edu.ua , наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/ , методичні кабінети кафедр, сайт факультету економіки та бізнесу http://feb.tsatu.edu.ua/ , сайт кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/ , сайти кафедр, точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наявність доступу до баз даних Scopus та Web of science, необмежений доступ до мережі Інтернет.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Система ECTS з обсягом 1 кредиту 30 годин. Можливість перезарахування кредитів у межах кредитно-трансферної системи на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закладами вищої освіти України http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива реалізація програм подвійного диплому, програм стажування та наукове співробітництво на основі двосторонніх договорів між ТДАТУ та навчальними закладами Німеччини, Польщі, Франції, США, Китаю, Білорусі, Болгарії, Казахстану, Угорщини та інших країн http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universytetu/
Навчання іноземних здобувачів ВО	Можливе у межах ліцензійного обсягу спеціальності після вивчення курсу української мови

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми

2.1 Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові дисципліни			
OK1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	екзамен
OK2	Вища математика	5	диф. залік
OK3	Психологія сприйняття та переробки інформації	4	екзамен
OK4	Економічна теорія	6	екзамен
OK5	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	4	диф. залік
OK6	Макроекономіка	6	екзамен
OK7	Мікроекономіка	5	екзамен
OK8	Філософія	4	екзамен
OK9	Фізичне виховання	1+1+1+1	4 заліка
Всього за циклом загальної підготовки		42	6 екзаменів, 2 диф. заліків, 4 заліка
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові дисципліни			
OK10	Теорія алгоритмів та програмування	6	екзамен
OK11	Маркетинг	4	диф. залік
OK12	Економіка	6	екзамен
OK13	Технологія проектування та адміністрування БД і СД	5	екзамен
OK14	Економіка фірми	5	екзамен
OK15	Бізнес-статистика	5	екзамен
OK16	КР Економіка фірми та бізнес-статистика	1	захист
OK17	Економічний ризик та економічна безпека	5	екзамен
OK18	Бухгалтерський облік	4	екзамен
OK19	Фінанси підприємств	5	екзамен
OK20	Комп'ютерні інформаційні системи в бізнесі	6+6	диф. залік+ екзамен
OK21	КР Комп'ютерні інформаційні системи в бізнесі	1	захист
OK22	Фінансово-економічна діагностика: економічна діагностика	5	диф. залік
OK23	Інформаційні технології економетрики	4	екзамен
OK24	Фінансово-економічна діагностика:	5	екзамен

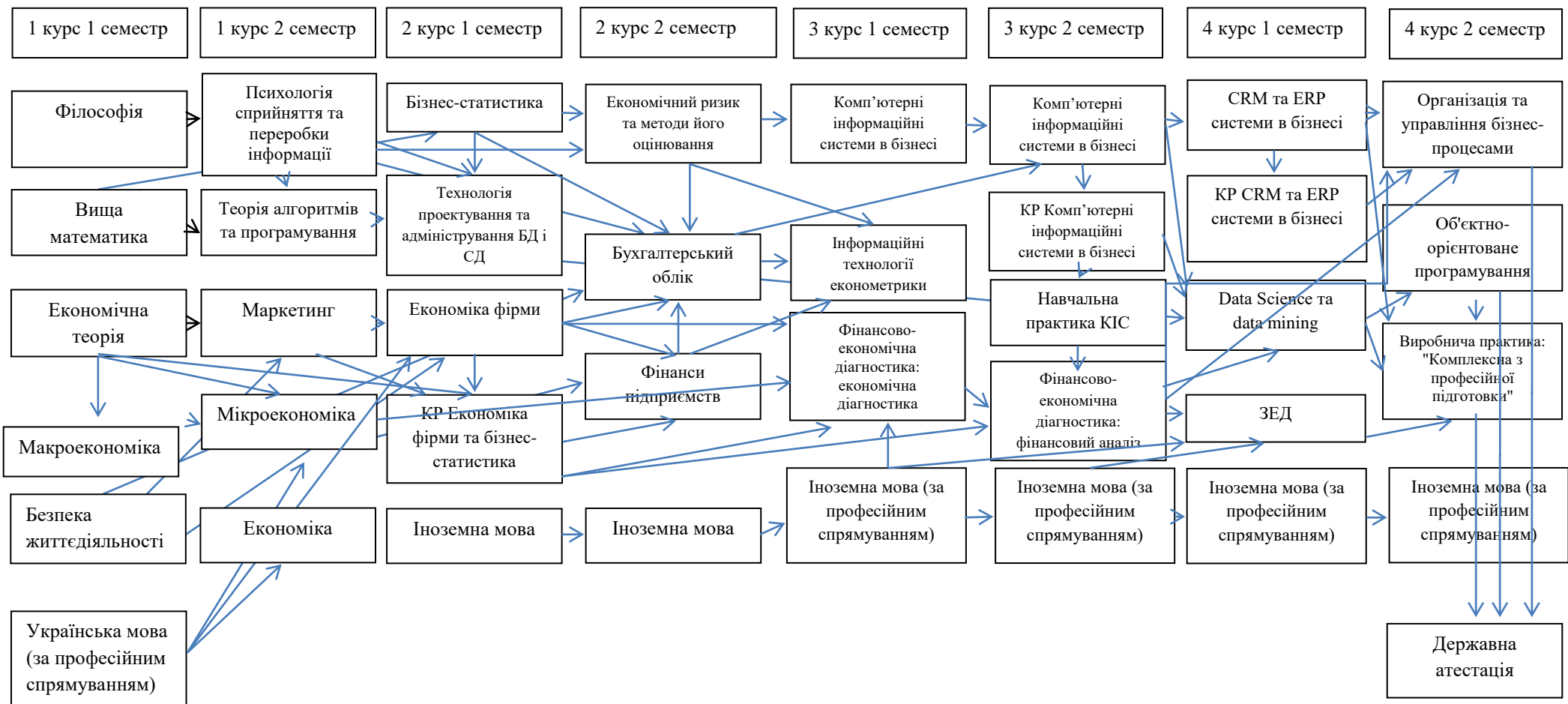
	фінансовий аналіз		
OK25	Data Science та data mining	4	екзамен
OK26	CRM та ERP системи в бізнесі	5	екзамен
OK27	КР CRM та ERP системи в бізнесі	1	захист
OK28	Зовнішньо-економічна діяльність	4	екзамен
OK29	Об'єктно-орієнтоване програмування	6	екзамен
OK30	Організація та управління бізнес-процесами	5	екзамен
OK31	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	2+2+3+4+4+4	5 диф. заліків+екзамен
Всього		117	17 екзаменів, 8 диф. заліків, 3 захиста
Практики			
OK32	Навчальна практика «Вступ до фаху»	4	диф. залік
OK33	Навчальна практика «Економіка»	4	диф. залік
OK34	Навчальна практика «Комп'ютерні інформаційні системи в бізнесі»	4	диф. залік
OK35	Виробнича практика	5	диф. залік
Всього		17	
Всього за циклом професійної підготовки		134	17 екзаменів, 12 диф. заліків, 3 захиста
ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА			
ВК 1	Майнор № 1	6	екзамен
ВК 2	Майнор № 2	5	диф. залік
ВК 3	Майнор № 3	5	екзамен
ВК 4	Майнор № 4	4	диф. залік
ВК 5	Майнор № 5	6	екзамен
ВК 6	Майнор № 6	6	диф. залік
ВК 7	Майнор № 7	4	диф. залік
ВК 8	Майнор № 8	6	диф. залік
ВК 9	Майнор № 9	6	диф. залік
ВК 10	Майнор № 10	6	диф. залік

ВК 11	Майнор № 11	6	диф. залік
Всього дисциплін за вибором студента		60	3 екзамена, 8 диф. заліків
ІНШІ СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ			
	Підготовка до атестації здобувачів вищої освіти	3	
	Атестація здобувачів вищої освіти	1	
Всього за іншими складовими		4	
Разом за обов'язковою частиною підготовки		180	
Разом за вибірковою частиною підготовки		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	26 екзаменів, 22 диф.заліків, 4 заліка, 3 захиста

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Структурно-логічну схему ОПП представлено графічно на рисунку 1, де відображено логічну послідовність вивчення компонент освітньої програми посеместрово та продемонстровано їх взаємозв'язок.

Рис. 1 - Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3 Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі атестаційного екзамену за спеціальністю у встановленому порядку та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з економіки. Атестація здійснюється Державною екзаменаційною комісією та проходить відкрито і публічно.
Вимоги до атестаційного екзамену	Програма атестаційного екзамену зі спеціальності 051 «Економіка» включає: дисципліни циклу професійної підготовки «Економіка», «Економічна діагностика», «Економічна кібернетика», а також передбачає узагальнення результатів виконання індивідуального завдання Комплексної виробничої практики з професійної підготовки. Атестаційний екзамен перевіряє досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою. Державний атестаційний екзамен складається з двох частин: із теоретичної – відповідь на питання білету, і практичної: розв'язання задач і комплексного розрахункового завдання та презентація результатів виконання індивідуального завдання Комплексної виробничої практики з професійної підготовки, що дозволяє перевірити рівень сформованості відповідних умінь та навичок.

4 Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

З метою здійснення внутрішнього моніторингу якості освіти у процесі реалізації освітньої програми 051 «Економіка» проводяться моніторинг змісту освітньої програми через:

- систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного», наказ № 241-ОД від 31.10.19.

- систему управління якістю, що підтверджено сертифікатами на відповідність системи управління якістю в ТДАТУ вимогам міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015 «Quality management systems – Requirements» та Національного стандарту якості ДСТУ EN ISO 9001:2018.

<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/sertyfikaty-systemy-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakost/>

- самоаналіз стану підготовки фахівців відповідно до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог тощо;

- періодичний (по завершенню кожного семестру) аналіз успішності студентів та якості знань;

- періодичний (за рішенням навально-методичного центру ТДАТУ) зріз знань у формі проходження комп'ютерного тестування перед іспитом та на початку наступного семестру для виявлення рівня залишкових знань;

- аналіз відгуків керівників виробничої практики;

- опитування роботодавців та представників місцевої влади щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти. Режим доступу:

[http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/;](http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/)

- опитування, анкетування здобувачів вищої освіти про якість освітньої програми та рівень викладання. Режим доступу:

<http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/;;>

- включення роботодавців та здобувачів вищої освіти до складу робочої групи з вдосконалення освітньої програми;

- розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, інформування про зміни в освітній програмі на сайті кафедри / факультету;

- розміщення аналітичних звітів щодо результатів опитування стейкхолдерів з пропозиціями групи забезпечення спеціальності щодо підвищення якості освіти за даною ОПП на веб-сайті університету

[http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/monitorynh-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/;](http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/monitorynh-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/)

- періодичну перевірку відділом моніторингу якості освітньої діяльності ТДАТУ якості проведення занять викладачами кафедри та методичного забезпечення освітнього процесу. Відділ входить до структури

Науково-методичного центру університету. Режим доступу:

[http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoho-dijalnosti/;](http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoho-dijalnosti/)

- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за програмою;

- перевірку курсових робіт на академічний плагіат;

- щорічне рейтингування викладачів кафедри.

Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін щорічно оновлюється та удосконалюється, що реалізується через:

- щорічне оновлення робочих навчальних програм та силабусів;
- оновлення і розробку нових засобів діагностики навчальних досягнень (у т.ч. засобів поточного і підсумкового контролю, тестових комплексів);
- впровадження новітніх форм активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень;
- використання досвіду, отриманого під час підвищення кваліфікації викладачів та стажування;

5. Пояснювальна записка щодо відповідності складових ОП

Узгодженість складових елементів освітньої програми демонструється через відповідність:

- програмних результатів та компетентностей, визначених освітньої програмою (таблиця 1);
- програмних результатів навчання та освітніх компонент (таблиця 2);
- програмних компетентностей компонентам освітньої програми (таблиця 3).

Матриця відповідності визначених освітньою програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	ІК	Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності																				
		ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	
PH1	+	+	+				+			+		+	+			+		+										+	+		+	+	+	
PH2	+	+	+			+		+				+		+				+					+		+						+		+	
PH3	+		+		+	+								+			+	+																
PH4	+	+		+	+		+							+		+		+	+								+	+						
PH5	+	+	+			+	+			+			+			+						+			+	+				+			+	
PH6	+		+	+	+	+			+	+				+	+						+			+		+			+	+				
PH7	+		+						+					+		+	+	+			+		+				+							
PH8	+			+			+										+	+		+	+		+		+									
PH9	+	+		+			+							+		+	+	+				+												
PH10	+	+			+	+	+			+		+		+	+						+	+		+			+		+		+			
PH11	+	+				+			+		+		+		+			+			+	+	+	+				+		+		+		
PH12	+		+		+					+	+	+	+			+									+	+		+	+	+	+	+		
PH13	+				+	+		+	+								+				+	+		+			+							
PH14	+	+	+						+		+	+		+							+		+			+				+	+			
PH15	+	+	+			+		+	+		+													+	+		+		+		+			
PH16	+			+	+				+			+					+			+			+						+			+		
PH17	+		+				+		+			+		+			+					+	+				+				+		+	
PH18	+		+						+			+			+								+			+		+				+		
PH19	+	+				+	+	+	+								+	+				+		+										
PH20	+					+	+				+		+					+		+							+		+		+		+	
PH21	+	+		+					+		+			+				+			+	+			+	+		+		+				
PH22	+		+						+			+														+	+	+	+	+			+	
PH23	+		+	+							+	+		+			+								+				+	+	+	+	+	
PH24	+	+	+								+	+	+	+				+				+					+		+	+	+	+	+	
PH25	+	+	+								+		+	+											+				+	+	+	+	+	
PH26	+	+	+	+									+	+			+											+					+	
PH27	+			+		+		+	+												+			+					+	+			+	
PH28	+				+			+	+					+	+				+	+				+	+		+	+				+		

Таблиця 3

Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей та обов'язкових компонент ОП

Комп етент ності	Обов'язкові компоненти ОП																																						
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34	ОК35				
ЗК1					+			+	+			+																							+		+		
ЗК2	+				+			+	+																														
ЗК3		+		+		+		+		+				+	+	+		+	+			+			+					+									
ЗК4					+		+			+							+				+	+													+		+	+	
ЗК5	+																																						
ЗК6																									+														
ЗК7										+			+											+			+	+	+		+							+	
ЗК8					+	+	+			+	+		+				+				+	+		+			+		+		+			+	+	+	+	+	
ЗК9					+		+								+	+	+																			+		+	
ЗК10			+					+																											+			+	
ЗК11										+	+				+	+	+																			+			
ЗК12			+																																				
ЗК13				+				+										+																					
ФК1						+								+	+	+																							
ФК2					+	+					+			+	+	+		+																					
ФК3				+		+					+																												
ФК4				+		+																																	
ФК5				+		+																																	
ФК6		+												+		+	+	+																					
ФК7										+			+			+	+	+				+	+		+		+	+	+		+						+		
ФК8						+						+				+	+																						
ФК9		+													+																								
ФК10												+							+																				
ФК11				+																																			
ФК12												+																											
ФК13																						+																	
ФК14																							+			+													
ФК15										+			+									+	+		+		+											+	
ФК16																							+	+	+	+	+	+											
ФК17																								+		+													
ФК18																							+	+	+	+	+	+										+	
ФК19										+														+	+	+	+	+			+	+							

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/051-ekonomika-bakalavr.pdf>
2. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Лист Міністерства освіти і науки України URL: <https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf>
4. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання. Київ: ТОВ «Поліграф плюс». 2016. 80 с.
5. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF..>
6. Національний освітній глосарій: вища освіта. К. ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 2014. 100 с.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
8. Рашкевич Ю. М. Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти. Львів. 2017. 50с.
9. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / за заг. наук. ред. В.Г. Кременя. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети ». 2014. 120 с.
10. Перелік галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Постанова КМУ №266 від 29.04.2015 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
11. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю.М. Рашкевича та Ж.В. Таланової. 2-ге вид. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 106 с.

Гарант освітньо-професійної програми

д.е.н., доцент

Денис ЄРЕМЕНКО